

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym-Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Kawula

Protokolant: st. prot. sąd. Joanna Kurkowiak

przy udziale Jerzego Maćkowiaka prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2015 r.

sprawy **P. N.** oskarżonego o przestępstwo z art. 291 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim

z dnia 30 grudnia 2014 roku, sygn. akt. II K 436/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego P. N. przekazuje Sądowi Rejonowemu w Grodzisku Wielkopolskim do ponownego rozpoznania.

Dariusz Kawula

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2014r., Sąd Rejonowy w Grodzisku Wielkopolskim, **uznał oskarżonego P. N. za winnego** tego, że w dniu 14 października 2014r. w miejscowości (...)/2, gm. G., w woj. (...) przyjął od M. Z. dwie pily marki S. do cięcia drewna – elektryczną oraz spalinową o łącznej wartości 1100 zł, które uzyskane zostały w wyniku popełnienia czynu zabronionego, tj. **popelnienia przestępstwa z art. 291 § 1 k.k.** i za ten czyn na podstawie cytowanego przepisu wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie tej kary warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat. Na podstawie art. 71 § 1 k.k. wobec oskarżonego orzekł grzywnę w wysokości 60 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł, zaś w myśl art. 63 § 1 k.k. zaliczył mu okres zatrzymania w dniu 16 października 2014r., uznając przy tym, iż do wykonania pozostało oskarżonemu 58 stawek dziennych grzywny. Na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 1 i art. 2 ust. 1 pkt 2 i art. 3 ust. 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych w kwocie 70 zł i wymierzył mu opłatę w kwocie 180 zł.

Przedmiotowy wyrok zaskarżył **apelacją prokurator**, kwestionując go w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego P. N. i zarzucając mu obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 71 § 1 k.k., poprzez jego błędne zastosowanie i obrazę przepisu prawa materialnego w postaci art. 33 § 2 k.k. poprzez jego niezastosowanie, przy wymiarze kary grzywny orzeczonej wobec oskarżonego, który działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

W konsekwencji podniesionych zarzutów, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu na podstawie art. 33 § 1, 2 i 3 k.k., kary grzywny w wysokości 60 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł, z zachowaniem pozostałych rozstrzygnięć.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Wniesiona przez prokuratora apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie, ale okazała się celowa i w efekcie skutkowałą uchyleniem zaskarżonego wyroku i koniecznością przekazania sprawy oskarżonego P. N. Sądowi Rejonowemu w Grodzisku Wielkopolskim do ponownego rozpoznania.

Jako, że apelujący nie kwestionował ustaleń faktycznych sprawy i przyjętej kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu, Sąd Okręgowy odnie się do zarzutów obrazy prawa materialnego podniesionych w złożonej apelacji. Przypomnieć należy w tym miejscu, że obraza prawa materialnego może polegać na błędnej wykładni zastosowanego przepisu, zastosowaniu nieodpowiedniego przepisu, a także na niezastosowaniu określonego przepisu w sytuacji, gdy jego zastosowanie jest obowiązkowe. Stylizacja przepisu art. 438 pkt 1 k.p.k. przekonuje, że ustawa nie wymaga stwierdzenia istnienia związku między naruszeniem prawa materialnego a treścią zaskarżonego orzeczenia. W ocenie ustawodawcy, z istoty prawa karnego materialnego wynika, że jego naruszenie ma wpływ na treść rozstrzygnięcia.

Ustosunkowując się do kwestii podniesionej przez skarżącego, tj. zarzutu obrazy przepisów prawa materialnego przez błędne zastosowanie art. 71 § 1 k.k. i niesłuszne niezastosowanie art. 33 § 2 k.k. przy rozstrzygnięciu dotyczącym kary grzywny zamieszczonym w zaskarżonym wyroku, w pierwszym rzędzie należy wskazać, iż przyznanie racji prokuratorowi i stwierdzenie na obecnym etapie sprawy czy Sąd Rejonowy w wyroku wskazał błędną podstawę orzeczenia kary grzywny, byłoby zdecydowanie przedwczesne. Jak bowiem wskazuje wnikliwa analiza akt sprawy, nie sposób obecnie przesądzić, czy ten element wymierzonej dolegliwości karnej znajduje czy też nie, odzwierciedlenie we wniosku uzgodnionym przez oskarżyciela publicznego z oskarżonym P. N..

Przechodząc do kwestii jakie należy poruszyć w związku z zarzutem postawionym Sądowi Rejonowemu, zasadniczo zwrócić należy uwagę, iż zgodnie z art. 335 § 1 k.p.k. zamieszczony w akcie oskarżenia wniosek o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie kary lub środka karnego musi zostać uzgodniony z oskarżonym. Uzgodnienie to nie może budzić żadnych wątpliwości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2002 r., sygn. III KKN 372/99). Zgoda na warunki skazania powinna w sposób jednoznaczny pochodzić od oskarżonego i znajdować wyraźne odzwierciedlenie w protokole przesłuchania podejrzanego. Przy czym zgoda ta powinna dotyczyć nie tylko sposobu prowadzenia postępowania, ale i samej treści wniosku oskarżyciela.

W niniejszej sprawie Sąd Odwoławczy zauważył zaprzeczenie w/w przesłankom do skorzystania z instytucji wniosku o skazanie, przewidzianej w art. 335 k.p.k. Po złożeniu w dniu 16 i 17 października 2014 r. wyjaśnień w charakterze podejrzanego, P. N., przyznając się do zarzucanego mu czynu, złożył wniosek o dobrowolne poddanie się karze i ukaranie go karą 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem na okres 2 lat tytułem próby oraz wymiarze dodatkowo kary grzywny w wysokości 60 stawek po 10,00 zł każda, bez przeprowadzania rozprawy (k. 23v akt). Do aktu oskarżenia z dnia 29 października 2014 r., Prokuratura Rejonowa w Grodzisku Wielkopolskim dołączyła wniosek w trybie art. 335 § 1 k.p.k. o wydanie wyroku skazującego za zarzucany oskarżonemu występki z art. 291 § 1 k.k. bez przeprowadzania rozprawy i orzeczenie uzgodnionej z oskarżonym kary w wymiarze 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat oraz 60 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł (k. 31-34 akt). We wniosku wskazano także, iż na podstawie przeprowadzonych dowodów, w tym wyjaśnień oskarżonego, okoliczności popełnienia czynu nie budzą wątpliwości, nadto postawa P. N., który nie utrudniał postępowania i wyraził skruchę, wskazują, że cele postępowania zostaną osiągnięte bez przeprowadzania rozprawy.

Jak wynika z akt sprawy, na termin posiedzenia w dniu 30 grudnia 2014r., nie stawił się prokurator, ani oskarżony, zaś Sąd Rejonowy przyjmując wniosek prokuratora o skazanie bez rozprawy, wymierzył oskarżonemu uzgodnioną karę pozbawienia wolności oraz karę grzywny we wskazanym wymiarze, jako podstawę prawną podając art. 71 § 1 k.k. (k. 47 akt). W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, Sąd I instancji zaś wskazał, że omyłkowo określił w orzeczeniu jako podstawę kary grzywny ar. 71 § 1 k.k., zamiast ar. 33 § 2 k.k. (k. 52v akt). Zastrzeżenie to jako zarzut podniósł w złożonej apelacji prokurator. Niemniej zauważyć należy, że ani we wniosku prokuratora o skazanie bez rozprawy, ani podczas wcześniejszych uzgodnień z oskarżonym, jakkolwiek zgodnie ustalono wymiar kary grzywny dla oskarżonego, to nie wskazano na jakiej podstawie winna ona być orzeczona. Warto przy tym podkreślić, iż przestępstwo umyślne

paserstwa określone w art. 291 § 1 k.k., które zostało przypisane oskarżonemu może, lecz nie musi być popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Zarzut postawiony P. N. nie zawiera w opisie czynu stwierdzenia, by zarzucanego mu czynu, oskarżony dopuścił się w takim celu, opisu czynu przypisanego oskarżonemu Sąd Rejonowy nie zmienił w żadnym aspekcie w zaskarżonym wyroku, również w ustaleniach stanu faktycznego poczynionych przez Sąd Rejonowy w pisemnych motywach wyroku brak jest przesądzenia powyższej okoliczności. Sąd orzekający co prawda wskazuje przy omawianiu wymiaru kary, iż winien zastosować jako podstawę wymiaru grzywny art. 33 § 2 k.k., lecz nie wyjaśnia powodów przyjęcia, że oskarżony popełniając przypisany mu czyn, działał w celu uzyskania korzyści majątkowej bądź taką korzyść uzyskał. Powyższej kwestii nie uzasadnia w żaden sposób również apelujący, nie wskazując również, by był to element kary uzgodniony z oskarżonym.

Tymczasem należy stwierdzić, że kwestia ta może mieć zasadnicze znaczenie dla oskarżonego, szczególnie w przyszłości. Podstawa prawna wymierzenia kary grzywny, może w sytuacji jej nieuiszczenia, rzutować na sposób zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności, jak również, w przypadku ewentualnego ponownego wejścia oskarżonego na drogę przestępczą, może mieć zasadnicze znaczenie dla przesądzenia, czy oskarżony działał w warunkach recydywy (jeśli inkryminowanego oraz kolejnego czynu dopuściłby się właśnie „w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”).

Nie ulega więc wątpliwości, że Sąd Rejonowy postąpił niewłaściwie zarówno wskazując jako podstawę prawną kary grzywny art. 71 § 1 k.k., jak w zaskarżonym wyroku, jak i podając, że podstawę tę określa art. 33 § 2 k.k., jak wskazał w uzasadnieniu orzeczenia, albowiem żadna z nich nie wynikała z uzgodnień prokuratora z oskarżonym i nie była wskazana we wniosku o skazanie bez rozprawy dołączonym do aktu oskarżenia, jak i nie wynikała z poczynionych ustaleń stanu faktycznego. Gwoli przypomnienia, należy wskazać, iż w wypadku skierowania przez prezesa sądu sprawy na posiedzenie w trybie art. 343 k.p.k. sąd ma trzy możliwości:

- a) może uwzględnić wniosek w całości i wydać wyrok skazujący zgodny z żądaniem wniosku,
- b) może uznać, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku i rozpoznać sprawę na zasadach ogólnych,
- c) może również uznać, że wprawdzie zachodzą podstawy do wydania orzeczenia w tym trybie, ale pod warunkiem skorygowania treści wniosku przedstawionego przez prokuratora w akcie oskarżenia.

W realiach niniejszej sprawy, nie budzi wątpliwości, że wobec braku wskazania w przedmiotowym wniosku ustaleń co do podstawy prawnej kary grzywny, Sąd orzekający winien skorygować wniosek po uzyskaniu odpowiednich uzgodnień między stronami postępowania i wydać orzeczenie w trybie art. 335 § 1 k.p.k. zgodnie z jego treścią, ewentualnie poczynić własne ustalenia co do faktu zaistnienia elementu działania oskarżonego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, które winny znaleźć stosowne odzwierciedlenie w opisie czynu przypisanego oskarżonemu. Będzie to zadaniem Sądu I instancji przy ponownym rozpoznaniu niniejszej sprawy.

Wykazana nieprawidłowość przedmiotowego orzeczenia spowodowała, że zaskarżony wyrok nie odpowiada warunkom stawianym przez procedurę karną. Z uwagi na powyższe Sąd Odwoławczy stwierdził, iż Sąd Rejonowy w sposób widoczny naruszył zasady uprawniające go do skorzystania z instytucji z art. 335 k.p.k., co skutkowało uchyleniem wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania.

Przy powtórnym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy zobowiązany będzie chcąc skorzystać z instytucji przewidzianej w art. 335 k.p.k. do ewentualnego wezwania oskarżyciela publicznego na posiedzenie celem stosownego uzupełnienia wniosku i odebrania w tym zakresie zgody oskarżonego. Należy także pamiętać, iż sąd może zawsze nie uwzględnić wniosku zawartego w akcie oskarżenia i skierować sprawę na rozprawę celem rozpoznania jej na zasadach ogólnych, co w sytuacji gdy przedsięwziął wątpliwości co do okoliczności istotnych dla sprawy będzie jego obowiązkiem.

Na koniec należy podać, iż w razie orzekania w trybie z art. 335 k.p.k. wszystkie, szczegółowe, wnikliwe i wszechstronne rozważania Sądu I instancji ponownie rozpoznającego sprawę winny doprowadzić do wydania wyroku odpowiadającego wnioskowi uzgodnionemu pomiędzy oskarżycielem publicznym a oskarżonym.

Dariusz Kawula